

Europaudvalget

Referat af 22. europaudvalgsmøde

Dato: mandag den 14. marts 2022

Tidspunkt: Kl. 11.00

Sted: vær. 2-133

Til stede: Henrik Møller (S), næstformand, Jens Joel (S), Anne Valentina Berthelsen (SF), Rasmus Nordqvist (SF), Kathrine Olldag (RV), Søren Søndergaard (EL), Victoria Velasquez (EL), Kim Valentin (V), Louise Schack Elholm (V) og Alex Ahrendtsen (DF).

Desuden deltog: Finansminister Nicolai Wammen, miljøminister Lea Wermelin og udenrigsminister Jeppe Kofod.

Henrik Møller fungerede som formand under hele mødet.

FO Punkt 1. Rådsmøde nr. 3855 (økonomi og finans) den 15. marts 2022

EUU alm. del (21) – bilag 372 (kommenteret dagsorden)

Finansministeren: Jeg forelægger et forslag om EU-implementering af OECD-aftalen om minimumsbeskatning samt et forslag om indførelsen af en CO₂-grænsetilpasningsmekanisme (CBAM) i EU til forhandlingsoplæg. De øvrige sager forelægges til orientering. Jeg nævner ikke sagerne om Rådets retningslinjer for EU's 2023-budget og decharge for EU's 2020-budget, som blev forelagt udvalget 11. februar 2022, men udvalget kan naturligvis spørge til sagerne.

FO 1. Implementering af dele af OECD-aftale om international beskatning

– *Drøftelse og eventuel vedtagelse af generel indstilling*

KOM (2021) 0823

Rådsmøde 3855 – bilag 1 (samlenotat side 2)

KOM (2021) 0823 – svar på spm. 2 om, hvorvidt det vil være en fordel for Danmark, at andelsselskaber undtages regler for minimumsbeskatning ifm. implementering af OECD-aftalen, fra udenrigsministeren

KOM (2021) 0823 – svar på spm. 1 om oversendelse af uddybende notat, der redegør for OECD-principaftalens samlede provenuvirkning for Danmark, fra skatteministeren

EUU alm. del (21) – bilag 56 (udvalgsmødereferat side 683, behandlet i EUU 11/3-21)

Finansministeren: Jeg forelagde forslaget i udvalget før ecofinrådsmødet i januar 2022.

Den samlede OECD-aftale er et historisk gennembrud i det internationale samarbejde. Den har to parallelle spor:

Aftalens spor 1 indebærer, at de allerstørste og mest profitable globale koncerner, herunder også techgiganter, skal betale en del af deres skat dér, hvor de har deres markeder.

Aftalens spor 2 indebærer en global effektiv minimumsbeskatning på 15 pct. af indkomsten i multinationale koncerner, som har en årlig omsætning over 750 mio. euro, og som opererer i bare ét af de lande, som har implementeret OECD-aftalen.

Spor 1 vurderes at indebære et årligt mindreprovenu for Danmark, mens spor 2 vurderes at indebære et merprovenu. Aftalen vurderes samlet set at indebære et mindre merprovenu for Danmark.

Ecofin skal nu drøfte og evt. nå til enighed om EU-implementering af aftalens spor 2 på basis af et kompromisforslag fra formandskabet. Kompromisset fastholder forslaget om, at minimumsbeskatningen på 15 pct. også skal gælde rent nationale koncerner med en omsætning over 750 mio. euro (OECD-aftalen angår kun multinationale koncerner).

Der er, ligesom i OECD-aftalen, visse undtagelser, særligt at statslige virksomheder, non-profit organisationer, pensionskasser, rederivirksomhed mv. undtages fra minimumsbeskatning. Der er enkelte andre begrænsede undtagelser.

Minimumsbeskatningen i spor 2 tilvejebringes ved to regler. Den primære regel giver moderselskabets hjemland ret til at pålægge moderselskabet en top up-skat, så man sikrer en effektiv beskatning på 15 pct. af indkomsten i koncernens datterselskab, hvis datterselskabet ligger i et lavskatte-land, som ikke er med i OECD-aftalen. Den sekundære regel giver datterselskabets hjemland ret til at pålægge datterselskabet en top up-skat, i det omfang, at datterselskabet er koncernforbundet med et selskab, hvis indkomst effektivt beskattes under minimumsniveauet. Reglen tages kun i brug, hvis den lavt beskattede indkomst ikke beskattes efter den primære regel. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis moderselskabet er placeret i et land, som ikke er med i OECD-aftalen.

For at kunne opgøre selskabernes effektive beskatning og top up-skat skal selskaberne indberette en række oplysninger. Kompromisforslaget lægger op til at indføre sanktioner for selskaber, som ikke indberetter korrekte oplysninger. Der er bred enighed blandt EU-landene om, at sanktionerne skal fastlægges nationalt og være proportionale og afskrækkende.

OECD-aftalen er på linje med regeringens ambition om, at alle selskaber skal betale en retfærdig skat og bidrage til finansieringen af vores velfærdssamfund. Skat er national kompetence, og landene vil fortsat selv fastlægge deres skatteregler, men OECD-aftalen lægger en bund under den effektive selskabsbeskatning på mindst 15 pct. Det er netop en bund og ikke et loft. Man kan naturligvis fortsat have en beskatning, der er højere, hvis medlemslandene måtte vælge det, og presset for at nedsætte højere satser bør blive mindre, når der bliver sat en stopper for ræset mod bunden.

Regeringen er meget tilfreds med minimumsbeskatningen og det aktuelle kompromis, hvor reglerne også gælder for rent nationale koncerner. Det er usikkert, hvornår der kan opnås enstemmighed i Ecofin, men vi håber at det lykkes den 15. marts 2022 eller på et snarligt kommende rådsmøde.

FO Regeringen beder derfor om udvalgets mandat til, at vi kan støtte et forslag på linje med det aktuelle kompromis, hvor regeringen

- lægger vægt på rettidig samt konsistent og ensartet EU-implementering af OECD-aftalen om minimumsbeskatning.
- lægger stor vægt på effektive og proportionale sanktioner, som vi kan fastlægge nationalt i overensstemmelse med dansk ret.

Anne Valentina Berthelsen: Socialistisk Folkeparti har længe ønsket os en bund under den europæiske selskabsskat, så det er vi grundlæggende positive over for. Men vi ser, ligesom regeringen tidligere har italesat, også huller og svagheder i forslaget. Det gælder bl.a. procentsatsen, og hvor mange virksomheder der omfattes, altså omsætningstærsklen. Har regeringen en intention om fortsat at kæmpe for en højere procentsats og en mere ambitiøs omsætningstærskel – også selv om vi kan mærke, at det går lidt stærkt lige nu bl.a. på grund af det franske formandskab? Er hastværket en forhindring for at få hævet ambitionsniveauet yderligere? Selvfølgelig vil vi gerne have det implementeret så hurtigt som muligt, men Socialistisk Folkeparti ønsker også at hæve ambitionsniveauet, hvis vi kan. Jeg hører jeg egentlig også, at regeringen gerne vil, hvis det er muligt.

Det er vigtigt med fleksibilitet i det, og det synes jeg også, at ministeren får sagt – jeg vil bare gerne have ham til at bekræfte det. Vi skal helst ikke ud i en situation, hvor man forhindrer enkeltlande i at gå videre og sætte en højere procentsats eller omfatte flere virksomheder. Er det muligt, uden at man kommer i konflikt med den nuværende udgave af forslaget? Kan vi f.eks. samarbejde med Spanien, som gerne vil have omfattet flere virksomheder?

Endelig vil jeg bede ministeren bekræfte, at vi ikke bliver låst på 15 pct.

Victoria Velasquez: Enhedslisten har i mange år arbejdet for og støttet indførelse af en minimumsselskabsbeskatning i EU. Vores skatteordfører har fortalt, at Socialistisk Folkeparti og Socialdemokratiet, der sad i regering, pure afviste det, da Enhedslisten i 2013 stillede forslag om, at regeringen både i OECD og i EU skulle arbejde for en minimumsskat. Det skal vi ikke dvæle ved – det er bare fantastisk, hvis vi kan være endnu flere, som vil arbejde for sådan et forslag.

Jeg tror godt, at vi kan blive enige om, at en minimumsskat på 15 pct., som man er blevet enige om i OECD, er laveste fællesnævner. Det er selvfølgelig alt for lavt, hvis man vil stoppe ræset mod bunden. Derfor ærgrer det os, at Kommissionen har valgt så uambitiøs en tilgang, hvor man lige akkurat vil implementere det, som er blevet aftalt i OECD. Aftalen giver mulighed for, at man ved implementering kan vælge at være mere ambitiøse. I USA har præsident Joe Biden talt om, at vi skulle op på 21 eller 28 pct., og det er brandærgerligt for at sige det mildt, at regeringen i sit forhandlingsoplæg ikke er lidt mere ambitiøs og prøver at få hævet ambitionerne.

Samtidig vil vi gerne have en sikkerhed for, at EU ikke sænker ambitionsniveauet i implementeringen lavere end aftalen i OECD. Det kommer ikke rigtig frem i forhandlingsoplægget, og der står i samlenotatet, at der ikke er nogen forpligtigelser med hensyn til det. Det synes vi også er ærgerligt. Derfor håber jeg, at regeringen er frisk på at stramme forhandlingsoplægget, så regeringen lægger stor vægt på, at minimumsskatten skal sættes højere end 15 pct. – gerne f.eks. 21 pct., men allerhelst 25 pct. Ledende økonomer og civilsamfundsorganisationer inklusive Den Uafhængige Kommission for Reform af International Selskabsbeskatning (ICRICT) opfordrede til, at vi får en global bund på 25 pct.

Derudover bør regeringen lægge afgørende vægt på, at OECD-modellen ikke bliver svækket i forbindelse med EU-implementeringen. Det burde være nemt at få med i forhandlingsoplægget, hvis der ikke bliver lagt op til det.

Alex Ahrendtsen: Dansk Folkeparti støtter OECD-aftalen. Vi er for en minimumsbeskatning på 15 pct., men har meget svært ved at forstå, hvorfor EU skal ind over det, da det er en mellemstatslig aftale. Hvorfor synes regeringen, at det er en god idé, at EU skal ind over det? Det betyder bare øget bureaukrati. Som det står nu, kan Dansk Folkeparti ikke støtte forhandlingsoplægget, medmindre ministeren kan komme med en fantastisk god forklaring.

Kim Valentin: Venstre støtter forhandlingsoplægget.

Jeg har stillet et skriftligt spørgsmål om andelsselskaber, som vi stadig ikke har fået svar på. Hvordan er de påvirket af aftalen? Det er helt afgørende, at eksempelvis Danish Crown ikke bliver voldsomt ramt. Det er rigtig mange arbejdspladser i Danmark, og derfor er det super vigtigt, at vi får et præcist svar på det.

Finansministeren: Jeg kan bekræfte til Anne Valentina Berthelsen, at der er tale om minimumsregler, og at landene kan vælge højere niveauer. Danmark forsøgte i forhandlingerne at få et højere niveau end 15 pct. Vi bakkede op om USA's forslag om 21 pct., men det var der ikke enighed om. Jeg opfatter meget klart, at Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten gerne havde set en mere ambitiøs aftale – det havde regeringen sådan set også. Men det er et kæmpe skridt i den rigtig retning. Man kan selvfølgelig godt vælge som Enhedslisten at sige, at det er den laveste fællesnævner, og at vi dermed ikke synes, at det er godt nok. Det er jo rigtigt i den forstand, at det var det, man kunne blive enige om. Men det er et kæmpe fremskridt i forhold til tidligere. Ud fra deisen om ikke at lade det bedste blive det godes fjende håber jeg, at Enhedslisten vil kunne tilslutte sig, når man har haft lejlighed til at tænke over det.

Man kan ikke i første omgang ændre på OECD-aftalen. Aftalen skal implementeres, den skal gennemføres, og det støtter Danmark op om. Når aftalen på et tidspunkt skal revideres, vil man kunne prøve at få ændret noget, hvor man måtte mene, det er nødvendigt.

Alex Ahrendtsen sagde, at han sådan set var grundlæggende enig i OECD-aftalens indhold, men syntes, at det er en dårlig idé, at det skal implementeres i EU-regi. Jeg ved ikke, om jeg kan komme med en fantastisk forklaring på det. Måske vil Dansk Folkeparti overveje at støtte det alligevel, for hvis man er enig i indholdet, ville det så ikke være et godt udgangspunkt at lade det være det tungtvejende, frem for om det bliver gennemført via EU eller på anden vis? Jeg tror faktisk, at det er mit bedste argument over for Alex Ahrendtsen.

Tanken bag den fælles EU-implementering er, at det skal bidrage til, at minimumsbeskatningen implementeres ensartet og konsistent i EU. Dermed sikres mere lige konkurrencevilkår. Samtidig undgår man tilfælde, hvor uens implementering skaber usikkerheder for skattemyndighederne og pålægger erhvervslivet u hensigtsmæssige byrder. Ved et fælles EU-direktiv kan man fremme en rettidig implementering i samtlige EU-lande, og det kan lægge pres på lande, som måtte være en lille smule tøvende med at få fart på denne sag. F.eks. mener nogle lande, at implementeringen af minimumsbeskatningen skal afvente EU-implementering af OECD-aftalens spor 1, hvor der er tekniske udeståender, og hvor der således ikke er stillet EU-forslag endnu.

NOT Kim Valentin spørger til andelsbevægelsen. Skatteudvalget har også spurgt til det, og vi har aftalt, at der vil blive sendt et notat om problemstillingen omkring andelsselskaber via Skatteministeriet. Det notat kan vi også sende til Europaudvalget.

Udgangspunktet er, at andelsselskaber er omfattet af forslaget. Den indkomst, som omfattes af minimumsbeskatning kan dog i nogle tilfælde nedbringes, f.eks. vil visse betalinger til andelshavere, der er foretaget inden for 12 måneder efter udløb af indkomståret, kunne trækkes fra den indkomst, der minimumsbeskattes.

Anne Valentina Berthelsen: Socialistisk Folkeparti har længe ønsket minimumsbeskatning, og for at bruge ministerens egne ord skal man ikke lade det bedste blive det godes værste fjende. Det skal desværre vedtages i enstemmighed, så hvis vi stiller et afgørende krav om, at skatten skal være på 20 eller 25 pct., blokerer Malta eller Irland, og så har vi balladen. Det er besværet med internationale forpligtende fællesskaber. Overordnet set er det dog positivt, og Socialistisk Folkeparti støtter forhandlingsoplægget.

Victoria Velasquez: Det er ærgerligt og kritisabelt, at udvalget er blevet inddraget så sent. Det er selvfølgelig positivt, at regeringen har arbejdet for, at det skulle blive mere ambitiøst, og vi kan godt bakke om forhandlingsoplægget, hvis ministeren bare kan garantere, at det i hvert fald ikke bliver ringere end det, som OECD er kommet med.

Kim Valentin: Problemstillingen med andelshavere er et stort problem for Danmark, hvis ikke vi passer på i forhandlingen. Derfor vil jeg gerne præcisere, at det for det første er vigtigt for andelshaverne, at det ikke bare er 12 måneder, men tidsubegrænset. Det er sådan et andelsselskab fungerer, og det er sådan, det fungerer for andelshaverne. For det andet har f.eks. Danish Crown andelshavere i Storbritannien. De skal tælle med i det. Det er supervigtigt, at vi har den sammenhæng, at det ikke kun bliver inden for EU-landene, og det forhandles der også på i OECD-aftalen. Det er vigtigt, at ministeren er opmærksom på det, når der forhandles.

Der er et skema over de økonomiske konsekvenser af OECD-aftalen i den kommenterede dagsorden. Men man kunne forestille sig, at del 1 og del 2 har forskellige tempi. Det implementeres over en periode, og man kan forestille sig, at del 1 slår hurtigere igennem end del 2, og derfor er der en likviditetspåvirkning i Danmark. Jeg ved godt, at man samlet set kun kommer ud med 0,3 mia. kr., men der må være en forventning om, at del 1 går meget hurtigere end del 2. Det kunne være, at man havde regnet på den forskydning af indtægterne over perioden, for der er relativt stor forskel på tallene. Ministeren estimerer, at der er en forholdsvis lille positiv provenupåvirkning på 0,3 mia. kr. over en længere periode, men det kan godt være, at der over perioden er relativt store spring i likviditetspåvirkningen. Har man regnet på det? Hvis man ikke har, kunne det være interessant at få en forklaring af, hvad der ligger af likviditetsspring over den periode, man implementerer.

Victoria Velasquez: Jeg fik ikke en forklaring om, at det ikke bliver ringere end det, som man har aftalt i OECD. Det er afgørende for, om vi kan bakke op om mandatet.

Finansministeren: Jeg har ingen forventning om, at det bliver tilfældet. Er det en bekymring over noget konkret, der ikke må blive ringere end det, som ligger i OECD-aftalen, eller er det en mere generel bekymring? Vi forventer, at der kan opnås enighed om det, som vi beder om mandat til, hvilket er den forventede landingsbane. Det vil være rigtig dejligt, hvis Enhedslisten kan støtte for-

handlingsoplægget, men jeg kan ikke på forhånd vide med hundredeti procent sikkerhed, hvad andre lande måtte bringe til bordet. Enhedslisten kunne også vælge, at såfremt det her bliver tilfældet, så vil man kunne give mandat til det.

Victoria Velasquez: Jeg behøver ikke hundredeti procent, men vi vil selvfølgelig bare være sikre på, at det mandat, vi giver, ikke betyder, at regeringen indgår en aftale, som er ringere end det, man har kunnet blive enige om i OECD. Hvis ministeren kan forsikre os om, at regeringen ikke gør det, kan vi godt støtte forhandlingsoplægget, og ellers kan vi ikke.

Finansministeren: Den EU-løsning, der kommer, vil respektere OECD-aftalen. Det ligger som et fundament for hele EU-beslutningen. Hvis Enhedslisten ikke kan bakke op om forhandlingsoplægget, fordi man ikke er hundrede procent sikker på, at der ikke kan ske nogen ændringer, er det fair nok. Men forhandlingsoplægget afspejler det, jeg forventer. EU's aftale ligger inden for den aftale, som OECD har indgået. Derfor tror jeg, at det er en lidt teoretisk diskussion, vi er ude i, men jeg forstår godt baggrunden for spørgsmålet. Jeg forventer ingen problemer med hensyn til den problemstilling, som Enhedslisten rejser.

Victoria Velasquez: Jeg bliver nødt til at være lidt hård her og sige, at hvis regeringen ikke engang kan forsikre, at det ikke kommer til at blive ringere, og at regeringen ikke kommer til at gå med i noget ringere end det, som man har aftalt i OECD, så kan vi ikke give mandatet. Jeg synes selvfølgelig, at det er ærgerligt, at ministeren ikke kan give den forsikring, men Enhedslisten kommer forhåbentlig til at kunne stemme for resultatet. Vi bakker i hvert fald meget op om forslaget, selv om vi synes, at det burde være mere ambitiøst.

Næstformanden: Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Dansk Folkeparti, Nye Borgerlige og Enhedslisten har ytret sig imod det.

FO 2. Indførelse af en CO₂-grænsetilpasningsmekanisme

– *Drøftelse og eventuel vedtagelse af generel indstilling*

KOM (2021) 0564

Rådsmøde 3855 – bilag 1 (samlenotat side 13)

KOM (2021) 0564 – bilag 3 (udtalelse fra KEF og SAU vedr. forslag om en CO₂-grænsetilpasningsmekanisme)

EU-note (20) – E 42 (EU-nyt om klar til 55-pakken)

Finansministeren: Forud for ecofinrådsmødet i december 2021 og senest i januar 2022 orienterede jeg udvalget om forslaget til en såkaldt CO₂-grænsetilpasningsmekanisme (CBAM). Det foreslås, at EU-importører af bestemte varer fremover skal betale en CO₂-pris, der afspejler kvoteprisen i EU's CO₂-kvotehandelssystem, som betales af EU-producenter.

Formandskabet har presset på for hurtige forhandlinger, og det er muligt, at de vil sigte efter enighed allerede på dette ecofinrådsmøde. Herefter vil man indlede forhandlinger med Europa-Parlamentet om forslaget. Derfor vil jeg i dag bede udvalget om et forhandlingsmandat.

Forslaget er en del af Fit for 55-pakken og har grundlæggende til formål at modgå CO₂-lækage. Det vil sige, at produktion og udledninger flytter uden for EU, i takt med at EU's klimaambitioner indfries. Konkret foreslås det, at importører af cement, jern, stål, aluminium, gødning og elektricitet til EU fremover skal betale en pris for varens CO₂-udledning gennem køb af certifikater. Prisen på certifikaterne er bundet op på CO₂-kvoteprisen i EU.

Parallelt med, at mekanismen indfases, udfases gratiskvoter under EU's kvotehandelssystem til de omfattede sektorer. Det skal sikre, at europæiske virksomheder ikke forfordes. Derfor skal forslaget ses i sammenhæng med resten af Kommissionens Fit for 55-pakke, især forslaget om revision af EU's kvotehandelssystem.

Kommissionen vurderer, at mekanismen i 2030 vil medføre en reduktion af EU's CO₂-udledning på 2,6 pct. og reducere CO₂-lækagen med knap 30 pct. Mekanismen foreslås indfaset fra 2023 til 2036. Perioden 2023 til 2025 vil være en overgangsperiode, hvor Kommissionen og toldmyndighederne skal opsætte systemet og indsamle data.

Forhandlingerne har især kredset om at finde en smidig model for implementering, der sikrer en effektiv fordeling af ansvar for mekanismen mellem Kommissionen og EU-landene. Derfor har Danmark og langt de fleste lande presset på for en såkaldt hybrid model, hvor ansvaret for data især ligger hos Kommissionen.

FO Jeg vil nu præsentere regeringens forhandlingsoplæg.

Regeringen arbejder for en ambitiøs og omkostningseffektiv klimaindsats i EU. EU skal have de rette redskaber til at sikre, at den ambitiøse klimaindsats i EU ikke fører til udflytning af CO₂-udledninger og arbejdspladser til mindre klimaambitiøse lande. Regeringen ser derfor konstruktivt på forslaget om en CO₂-grænsetilpasningsmekanisme. Den kan netop reducere risikoen for CO₂-lækage ved at sikre, at virksomheder i lande uden for EU ved import til EU betaler for CO₂-

udledninger på linje med virksomheder i EU. Forslaget tilskynder dermed også til, at resten af verden følger en mere ambitiøs klimaindsats.

Det er vigtigt, at forslaget lander rigtigt, så det kan få positiv betydning for klimaet og sikre fair og bæredygtig handel. Danmark er en lille, åben økonomi, der i høj grad er afhængig af samhandel med omverdenen. Derfor er det helt centralt, at forslaget overholder de internationale handelspolitiske spilleregler, og at mekanismen ikke påfører erhvervslivet unødige byrder.

- Konkret vil regeringen derfor lægge afgørende vægt på, at mekanismen indrettes i overensstemmelse med formålet om at bidrage til klimaindsatsen, reducere CO₂-lækage og er i overensstemmelse med WTO's regelsæt.
- Regeringen vil ligeledes lægge stor vægt på, at mekanismen indføres gradvis, og at der er tæt sammenhæng med den gradvise udfasning af gratiskvoter, herunder at løsninger så vidt muligt begrænser de økonomiske konsekvenser for dansk erhvervsliv.
- Mekanismen er en ny og kompleks tilgang til håndtering af CO₂-lækage. Regeringen lægger derfor stor vægt på, at virkningstidspunkt og indfasningen fastsættes, så EU-landene kan nå at implementere rettidigt, og så en gradvis indfasning fra 2026 er mulig.
- Regeringen vil også lægge stor vægt på, at Kommissionens beføjelser understøtter forslaget formål med henblik på en effektiv implementering og varetagelse af funktioner, som sikrer en harmonisering af forslaget ved indførelsen i EU-landene. Og stor vægt på, at mekanismen implementeres i fælles eksisterende eller i planlagte EU-it-systemer, og at den ikke vil kræve, at Skatteforvaltningen skal udvikle nye it-systemer i et betydeligt omfang.
- Samtidig vil regeringen lægge vægt på, at der arbejdes for en løsning, hvor kompetencefordelingen mellem Kommissionen og EU-landene fastlægges efter en hybrid model med henblik på at nedbringe administrative omkostninger.
- Regeringen vil også lægge vægt på en grundig evaluering af mekanismens konsekvenser med fokus på mulighederne for at udvide anvendelsesområdet til indirekte emissioner og flere varegrupper med henblik på at hæve ambitionsniveauet på sigt. Regeringen vil ligeledes arbejde for, at der tages hensyn til de mindst udviklede lande.

Det franske formandskab har presset gevaldigt på for at få en hurtig proces. Vi har løbende gjort tydeligt opmærksom på, at der er behov for tid til inddragelse af nationale parlamenter, og vi forventer på baggrund af den skitserede tilgang at kunne støtte en løsning på linje med det foreliggende kompromis, selv om vi gerne havde set, at der var bedre tid til at få detaljerne på plads. Jeg håber, at udvalget kan støtte dette forhandlingsoplæg.

Anne Valentina Berthelsen: Forslaget er rigtig godt, fordi vi grundlæggende skal i en grønnere retning, og en klimatold kan hjælpe med det. Men vi synes, at man på sigt burde udforme mekanismen, så man får en høj CO₂-pris i stedet for en told. Er ministeren enig i det, og hvordan kommer vi i givet fald derhen?

Er der udsigt til, at man relativt hurtigt får udvidet produktgruppen? Det er jo en begrænset produktgruppe med rigtig vigtige produkter, som bliver ramt i første omgang, f.eks. stål, cement, gødning – alt sammen produkter, som vi alle er enige om skal have et lavere klimaaftryk i fremtiden. Vi

skal selvfølgelig starte med noget, der virker, og det er også det vigtigste for Socialistisk Folkeparti. Men hvor hurtigt kan vi få udvidet til noget mere komplekst som f.eks. en bil?

Rasmus Nordqvist: Ministeren lyder, som om der er forhandlinger i gang, men som jeg ser papirerne fra Rådet blev sagen stort set afsluttet den 9. marts 2022, hvor formandskabet kunne se, at der ikke var et kvalificeret flertal imod. Derfor skal sagen til orientering i Rådet næste gang, altså i morgen. Er man færdig med en position i Rådet, så der er tale om et mandat til en stemmeafgivelse, eller er der stadig forhandlinger i gang, så man kan rykke ved det, man finder vigtigt? Vi er nødt til at være helt åbne og ærlige over for hinanden, fordi det virker, som om det allerede er aftalt. Det er ærgerligt, at regeringen forelægger forhandlingsoplæg så sent, især fordi det er en af de sager, som Europaudvalget har valgt at give særlig opmærksomhed.

Som jeg ser det, virker det lidt besværligt at udvide produktgruppen. Der skal evalueres, og så kan man tage det op til lovgivningsproces igen, hvilket er en meget lang proces. Er der nogen ambitionsmekanismer i indfasningsperioden? Jeg tænker især på vedtagelserne på COP26, hvor Europa var enige om, at vi hele tiden skal kunne højne vores ambitioner for at leve op til 1,5-gradsmålet, og der vil denne mekanisme være af EU's ret store redskaber. Kan man skrue på knapperne, hvis det bliver nødvendigt at højne vores klimamål, eller ligger det fast?

Det har bl.a. været diskuteret, hvordan man understøtter verdens fattige lande, altså de mindst udviklede lande. Det kan blive en stor byrde for dem og medføre decideret lukning af det europæiske marked. Samtidig skal de heller ikke bliver green washing-land for andre lande, der kan placere produktion eller andet i de lande. Hvad er man blevet enig om i Rådet på det område, som man nikkede til den 9. marts 2022?

Victoria Velasquez: Afhængigt af hvad svarene kommer til at være på nogle af de foregående spørgsmål, kan det også ændre lidt for os.

Alex Ahrendtsen: Dansk Folkeparti kan ikke støtte forhandlingsoplægget. Normalt er Dansk Folkeparti tilhænger af, at vi på EU-niveau aftaler at regulere klimahensyn, også for virksomheder, fordi det skaber lige konkurrence. Men grænsetilpasningsmekanismen er ret dårlig for bl.a. virksomhederne, fordi der kommer øgede byrder på, og det kommer også til at begrænse konkurrenceevnen. Vi er heller ikke vildt imponerede af CO₂-certifikatet på EU-importerede varer. Desuden kan vi se, at reduktionstiltagene kommer til at fordyre tilværelsen for danskerne. Og ikke mindst er det jo en snedig måde for Kommissionen at få en eller anden form for indtægtskilde, som de leder efter med lys og lygte. Det er måske også i det lys, man skal se, at EU blander sig i OECD-aftalen, fordi man dermed måske på sigt ville kunne tilrane sig en form for beskatning, som i dag er national.

Kim Valentin: Venstre støtter forhandlingsoplægget. Vi har en del tekniske spørgsmål, som vi vil eftersende, medmindre vi får svar på dem i løbet af i dag. Jeg vil desuden oplæse en udtalelse:

Overordnet set må det ikke være sådan, at de europæiske virksomheder taber konkurrencekraft. Det er ret vigtigt for os, og det er der en risiko for, som forslaget lige præcis ligger nu.

Der er nogle principper, som Venstre mener skal tages med ind i CBAM-forhandlingerne.

- CBAM skal tjene et klimaformål og ikke være en indtægtskilde.

- CBAM må ikke have et større scope end kvotehandelssystemet. Det må ikke blive en told.
- CBAM bør indrettes, så vi undgår CO₂-lækage og sikrer konkurrenceevnen for europæiske virksomheder. Og det fordrer en level playing field.
- CBAM skal være WTO-konvertibelt, og det er derfor forudsat, at de gratis ETS-kvoter udfases.

Venstre støtter, at intentionen med CBAM er at sikre en global level playing field for europæiske virksomheder og forbrugere, hvilket kan være et skridt på vejen til at få en global pris på CO₂. Venstre støtter CBAM som et værktøj, der skal forhindre CO₂-lækage fra EU. Venstre mener, at det er vigtigt, at EU er opmærksomme på i videst muligt omfang at undgå lækage fra produktionsvirksomheder, der er afhængige af råvarer fra de sektorer, som er omfattet af CBAM. Det gælder f.eks. Landbrug & Fødevarer, der er bekymrede for den del. Samtidig står Venstre fast på, at CBAM skal indrettes som et klimaværktøj og være WTO-kompatibelt. Det kræver, at gratis kvoter for EU's kvotehandel udfases, og at CBAM maksimalt kan dække de sektorer, som i EU er dækket af kvotehandelssystemet, samt at indtægter fra CBAM skal bruges til at sikre opnåelse af ambitionerne i EU's grønne pagt, så CBAM ikke bliver en almindelig indtægtskilde til EU's budget eller medlemsstater. Venstre mener, at disse elementer skal tillægges vægt.

Ellers er Venstre på linje med regeringen. Ministeren havde en stor del af det med i forhandlingsoplægget, så derfor er det blot en understregning af, hvor vi vil lægge vægt. Jeg vil bede om kommentarer til det, og så har jeg et spørgsmål ud fra et eksempel. Indonesien eksporterer palmeolie til Europa, og der indgår rigtig meget gødning i produktion af palmeolie. Hvordan vil det rent praktisk foregå med CBAM-certifikater, når importøren skal sørge for at have papirerne i orden? Vil gødningen tælle med, selv om det ikke fremgår direkte, hvor meget gødning man har brugt på at fremstille palmeolie f.eks.?

Finansministeren: Anne Valentina Berthelsen spørger om en eventuel udvidelse af de produktgrupper, som er omfattet af mekanismen, er mulig. Med forslaget får Kommissionen mulighed for at vedtage en række gennemførelsesretsakter og delegerede retsakter for at kunne tilpasse forordningen og dens gennemførelse. Det hænger sammen med, at CBAM vil blive indført gradvis i tre perioder. Perioden fra 2023-2025 skal ses som en overgangsperiode, hvor der indsamles data på importerede varer uden finansiel justering. Når man har set, hvordan det går i de 2 år, vil Kommissionen på den baggrund evaluere CBAM og bl.a. tage stilling til udvidelse af mekanismens varegrupper. Det er proceduren, og jeg synes da bestemt, at det er værd at glæde sig over de varegrupper, der allerede er kommet med. Det er nogle af de tunge, også set i et klimamæssigt perspektiv, men det betyder ikke, at man ikke kan tilføje yderligere på baggrund af de erfaringer, man måtte gøre sig, og det tror jeg bestemt kan blive tilfældet.

Med hensyn til om valget af sektorer ambitiøst nok, er det jo et første skridt, vi tager, og jeg synes, at det er fornuftigt, at man starter med jern, stål, aluminium, cement, gødning og med visse begrænsninger elektricitet. Det er sektorer, som kræver høj energi- og CO₂-intensiv produktion og samtidig har en høj risiko for CO₂-lækage, og derfor giver det rigtig god mening, at man kigger på dem.

NOT Til Rasmus Nordqvist: Sådan som jeg er orienteret, pågår der stadig væk drøftelser. F.eks. er kompromisforslaget blevet drøftet hen over weekenden. Derfor kan jeg ikke umiddelbart genkende billedet af, at det hele skulle være lukket og klappet af. Jeg skal gerne sende et notat over til Rasmus Nordqvist, der kan gå lidt mere ned i det.

Til gengæld vil jeg gerne give Rasmus Nordqvist ret i, at det er en sag, hvor ikke alene regeringen, men også Europaudvalget har udtrykt særlig interesse. Vi har gjort det franske formandskab meget tydeligt opmærksom på, at vi gerne så en proces, hvor der var mere tid til, at vi kunne behandle det, bl.a. med henblik på inddragelse af nationale parlamenter. Regeringen har ikke haft noget ønske om at haste det igennem, men det er det franske formandskab, der tilrettelægger møderne og står for forhandlingerne. Jeg håber alligevel, at man kan se forslaget som et godt fundament for at lande en aftale.

Rasmus Nordqvist spørger også om muligheder for en ens kvotepris, og CBAM er første skridt på vejen mod en ens kvotepris. Første skridt er prisen på CO₂ i CO₂-intensive varer inden for og uden for EU – det leverer CBAM på. Næste skridt kunne være en egentlig kvoteprisregulering på sigt, men det er ikke det, vi forholder os til her. Regeringen ser det som et skridt på vejen.

Med hensyn til påvirkning af udviklingslandene er EU i dialog med tredjelande i multilaterale og bilaterale forbindelser. CBAM har til formål at fremme grønne produktionsprocesser, og derfor er EU i dialog med udviklingslande om dekarbonisering af deres fremstillingsindustrier, og EU har til hensigt at støtte mindre udviklede lande med den nødvendige tekniske bistand i deres grønne omstilling.

Konsekvenserne af CBAM er svære at kvantificere, og derfor arbejdes der for en grundig evaluering af mekanismen. De mindst udviklede lande er dog som udgangspunkt ikke blandt de lande, der påvirkes mest markant af CBAM. Det skyldes, at deres eksport af de relevante varegrupper til EU er begrænset. En undtagelse er dog Mozambique, der er blandt de ti største eksportører af aluminium til EU. Regeringen arbejder for, at der i udformningen af mekanismen tages hensyn til de mindst udviklede lande. Det kunne f.eks. være en overgangsordning for de mindst udviklede lande i overensstemmelse med WTO-reglerne.

Bl.a. Alex Ahrendtsen og Kim Valentin spørger, hvordan vil CBAM vil påvirke dansk erhvervsliv. Populationsdata fra toldstyrelsen viser, at ca. 2.000 danske virksomheder vil blive omfattet af mekanismen. De umiddelbare konsekvenser for de virksomheder vil for det første være køb af CBAM-certifikater ved import af omfattede varer og for det andet udfasningen af gratiskvoter. Virksomhedernes udgifter til køb af CBAM-certifikater og administrative byrder forventes at blive ført over i priserne på importerede CBAM-varer. Det vil medføre prisstigninger for forbrugerne og producenter af forarbejdede varer, der anvender underkomponenter omfattet af CBAM. For danske producenter, der anvender underkomponenter, forventes det primært at vedrøre produktion, der anvender stål. Enkelte brancher vil også blive påvirket af dyrere gødning og cement. Køb af CBAM-certifikater skønnes at fordyre den danske import med i størrelsesordenen 1,4 mia. kr. i 2030. Det er dog et skøn, der er forbundet med væsentlig usikkerhed, og isoleret set vil tiltaget styrke konkurrenceevnen på det indre marked for EU's producenter af CBAM-omfattede varer.

Alex Ahrendtsen spørger, om det i virkeligheden bare er en måde, hvorpå EU kan få nogle EU-skatter. EU kan ikke opkræve skatter direkte ved borgerne og virksomhederne, og det ændrer for-

slagene ikke på. Den kompetence tilfalder alene medlemslandene, og det er vigtigt at slå fast, at selv om det kaldes nye egne indtægter til EU's budget, så er det fortsat EU-landene, der både skal opkræve alle skatter og betale dem igennem vores EU-bidrag. Der er alene tale om nye måder at beregne bidragene fra landenes statskasser på.

I samme boldgade kan man spørge, hvad der sker med provenuet for CBAM. Det samlede provenu for salg af CBAM-certifikater i hele EU skønnes til at være i størrelsesordenen 34 mia. kr. i 2030. Provenuet kommer fra importørernes køb af CBAM-certifikater ved import af CBAM-omfattede varer fra tredjelande. Dette provenu tilgår som udgangspunkt EU-landene, alt efter hvor varen importeres til. Kommissionen har dog i et separat forslag foreslået, at 75 pct. af indtægterne fra salg af CBAM-certifikater går som en indtægtskilde til EU's budget, mens de resterende 25 pct. tilgår EU-landene til administration osv.

Til Kim Valentin: Jeg har ikke haft lejlighed til at se indlægget om Venstres holdning på forhånd, så derfor vil jeg helt overordnet give nogle bemærkninger med på vejen.

Regeringen er enig i, at det er vigtigt, at vi lægger afgørende vægt på, at mekanismen indrettes i overensstemmelse med formålet, nemlig at bidrage til klimaindsatsen, reducere CO₂-lækage og i overensstemmelse med WTO's regelsæt. Regeringen vil lægge stor vægt på, at mekanismen indføres gradvis, og at der er tæt sammenhæng med den gradvise udfasning af gratisvoter, herunder at løsningerne så vidt muligt begrænser de økonomiske konsekvenser for dansk erhvervsliv. Det hørte jeg som de overordnede hovedhensyn, som Venstre anser for meget vigtige, og regeringen er enig – jeg tror, at vi på mange stræk ser denne sag i det samme lys.

Formålet skal netop være at forhindre eksempelvis klimalækage eksempelvis – det er ikke at påføre vores virksomheder sværere konkurrencekraft og heller ikke bare at generere nye EU-indtægter. Det er desuden helt afgørende, at det er WTO-medholdeligt, og at gratisvoterne udfases. Der vil senere komme et forhandlingsoplæg om brug af provenuet for CBAM.

NOT Jeg vil foreslå, at vi udarbejder et skriftligt svar på spørgsmålet om indonesisk palmeolie. Jeg vil nødtigt komme med et meget fyldestgørende svar på netop den problemstilling i dag.

En dansk virksomhed vil fremover skulle betale for den CO₂, der er udledt i forbindelse med varens produktion, hvis man som virksomhed importerer varer inden for en af de sektorer, som CBAM omfatter. Det foregår sådan, at man som virksomhed er oprettet som importør i et CBAM-register. Virksomheder har dog som ved andre toldprocedurer mulighed for at lade sig repræsentere af en anden professionel virksomhed, som kan stå for det praktiske. Virksomheden skal overlevere CBAM-certifikater svarende til de indlejrede CO₂-emissioner. Såfremt det ikke er muligt at opgøre de faktisk indlejrede emissioner, vil der blive anvendt gennemsnitlige standardværdier for de 10 pct. EU-anlæg, der præsterer dårligst fra den pågældende sektor. Virksomheden skal sørge for, at der hvert kvartal er CBAM-certifikater for mindst 80 pct., som virksomheden har importeret siden begyndelsen af kalenderåret. Et CBAM-certifikat repræsenterer et ton udledt CO₂, og det er toldmyndighederne, der gennemgår varerne og importørens information ved import.

Anne Valentina Berthelsen: Er det rigtigt forstået, at Kommissionen lægger op til, at der af de 34 mia. kr. i provenu i 2030 skal bruges 75 pct. til egenindtægter og resten til administration i medlemslandene? Man kunne foreslå, at noget af provenuet kunne gå til at understøtte nogle af de

konkurrenceudsatte virksomheder på eksportområdet, som ikke umiddelbart får afhjulpet de negative konkurrenceeffekter i forslaget. Det er kun på det indre marked, men det hjælper ikke eksportvirksomhederne. Kunne man overveje nogle eksportkreditter eller noget i den dur til at understøtte de virksomheder, som f.eks. har rigtig høje revisionsomkostninger?

Indfasningen ligger som jeg husker det i 2036. I Socialistisk Folkeparti har vi grundlæggende den tilgang til klimaområdet, at det godt må gå lidt stærkere, hvis vi kan. Ser ministeren for sig, at man kan indfase lidt hurtigere end 2036? Og hvis ikke, hvad er det så, der står i vejen? Overordnet set støtter Socialistisk Folkeparti forhandlingsoplægget.

Victoria Velasquez: Afhængigt af om det bliver udtalt på dansk eller engelsk, kommer CBAM til at lyde enten som en blød bamse eller som en superhelt. Okay, så skidt da – vi bakker op om superhelten, og Enhedslisten kan støtte forhandlingsoplægget. Enhedslisten mener, at det er glædeligt, at man får flere og forskellige værktøjer til at forsøge at forhindre CO₂-lækage, for der er brug for superhelte, når det kommer til at få ændret den grønne omstilling.

Jeg vil gerne have bekræftet, at de delegerede retsakter, der er nævnt, er tekniske og ikke væsentlige dele af lovgivningen. På side 13 i samlenotatet står der, at det seneste kompromisforslag præsenterer en alternativ kompetencefordeling mellem medlemslandene og Kommissionen. Vil ministeren uddybe, hvad det indebærer, og om det har nogen tråde til spørgsmålet om delegerede retsakter?

Jeg glæder mig til, når vi senere skal behandle den anden del, som handler om provenuet ved tolden, for vi er i hvert fald meget bekymrede for de konsekvenser en sådan klimatold kan få for nogle af de fattigste lande. Vi synes, at det ville give rigtig god mening at bruge pengene på at hjælpe dem med grøn omstilling, og vi synes ikke, at Kommissionens oplæg om, at pengene skal lande i EU's kasse, er en god idé. Men det får vi lejlighed til at diskutere senere.

Rasmus Nordqvist: Man kan se i et referat, at der på et møde den 9. marts 2022 blev udtrykt, at der er et kvalificeret flertal for den nuværende tekst. Hvilke elementer er det, der bliver forhandlet videre om, efter der er blevet konstateret et kvalificeret flertal for den tekst, der lå 9. marts? Det er meget vigtigt at tale om, hvornår regeringen vælger at inddrage Folketinget. Det arbejder vi også med i forskellige arbejdsgrupper, og det understreger nok behovet for, at vi ser på processerne, så der sker en ordentlig inddragelse tidligere. Det er for sent at bede om mandat, dagen før der skal stemmes.

Heldigvis er indholdet rigtig godt, og det er gået i den rigtige retning, men hvis der skal være en parlamentarisk inddragelse og en parlamentarisk kontrol med arbejdet, skal der også være tid til det, og det er ikke kun franskmændene, der presser. Det er snart et år siden, forslaget blev fremlagt, og vi har haft det oppe ved flere europaudvalgsmøder, så man kunne have valgt at gøre noget på en anden måde.

Bemærkningerne om de mindst udviklede lande er positive, for vi skal huske på, at f.eks. Mozambique også er et af de mest gældstyngede lande i verden. Hvis man også lægger stopklodser for eksport af varer til Europa, står vi et slemt sted. Det er godt, at der er opmærksomhed på det.

Enhedslisten mener, at det er godt, at de delegerede retsakter kun er tekniske, men hvis ikke der også er mulighed for delegerede retsakter med hensyn til at udvide omfanget, skal man igennem

den langvarige lovgivningsproces i EU-regi. Jeg tror, at de fleste i lokalet ved, hvor lang tid det kan tage. Det gør det svært at se en udvidelse til også at tage kemikalier osv. ind. Præcis hvilke redskaber er skrevet ind? Kan Kommissionen udvide med delegerede retsakter, når de er færdige med den indledende analyseproces, eller er det den lange lovgivningsproces, der kommer?

Kim Valentin: Venstre er enig i Rasmus Nordqvists pointe om, at det er afgjort i Rådet, hvis man læser referatet. Derfor undrer jeg mig over, at der bliver sagt, at der alligevel er nogle forhandlinger. Jeg synes, at vi må have undersøgt det lidt nærmere.

Finansministeren: Til Anne Valentina Berthelsen: For regeringen er der vigtigt, at gratiskvoter for de relevante sektorer i CBAM udfases, i takt med at mekanismen indføres, så vi sikrer, at mekanismen er i overensstemmelse med de internationale handelsregler. Generelt betræder vi med CBAM jord, som vi ikke har været på før, også med de produkttyper, der er. Det er ikke nogen helt enkel manøvre, man skal ud i, og derfor er der en overgangsperiode frem til 2026, hvorefter systemet træder i kraft. De folk, jeg taler med og Finansministeriet vurderer, at det implementeringsmæssigt nok er det realistiske, selv om man kunne ønske sig, at det gik hurtigere. Skulle det vise sig, at man kan gøre det endnu hurtigere, vil selvfølgelig bifalde det – jo før jo bedre.

Anne Valentina Berthelsen og Victoria Velasquez spørger til provenuet. En konkret drøftelse af provenuet vil være et særskilt forslag med et særskilt forhandlingsoplæg, så det skal vi ikke tage stilling til i dag.

Jeg er enig med Rasmus Nordqvist i, at procedurer er vigtige. Jeg er også enig i, at det er væsentligt, at Europaudvalget bliver involveret så meget som overhovedet muligt, og det her er en af de sager, man har tilkendegivet, at man gerne vil involveres i. Danmark står ikke alene med det synspunkt, at der er behov for bedre tid til at inddrage de nationale parlamenter. Men det er det franske formandskab, der tilrettelægger arbejdet og også, hvornår man skal træffe beslutninger, medmindre man selvfølgelig er uenig i forslaget. Som jeg hører det, siger Rasmus Nordqvist, at forslaget er fornuftigt, men man ville gerne have haft lejlighed til at have en bedre inddragelse omkring det, og det forstår jeg.

Med hensyn til hvad der er drøftet, er man på embedsmandsniveau nået til enighed om at indstille forslaget til det politiske niveau. Embedsmændene har sagt, at de kan se en landingsbane. Men teknisk enighed er ikke det samme som politisk enighed. Formel politisk enighed vil skulle opnås i Rådet, og det er den drøftelse, der ligger foran os, når jeg i morgen mødes med mine kolleger. Derfor beder jeg beder udvalget om mandat til den politiske drøftelse, hvor der skal tages politisk stilling.

Danmark har selvfølgelig – bare for en god ordens skyld – tilkendegivet et parlamentarisk forbehold også i drøftelserne på teknisk niveau. Vi kan ikke komme med en positiv melding, før vi har haft lejlighed til at forelægge forhandlingsoplæg i Europaudvalget, som jeg skal forholde mig politisk til, når jeg sidder med mine kolleger i morgen. Såfremt der opnås enighed i Rådet, er vejen derfra, at der indledes forhandlinger med Europa-Parlamentet. Der er fortsat drøftelser om en række tekniske detaljer i forslaget, f.eks. standardværdier for CO₂-udledninger. Ligeledes forventes spørgsmålet om forslagets sammenhæng med kvotehandelssystemet at fylde, og det handler om at skabe den rette balance mellem udfasning af gratiskvoter og indfasning af CBAM. Det er et meget kompliceret forslag, som vi også selv har skullet bruge kræfter på at komme ned i.

Der forhandles stadig om tekniske ændringer. F.eks. har Tyskland i dag sendt et ændringsforslag, og det viser jo, at forhandlingerne fortsat pågår. Det ændrer ikke på, at jeg ville have ønsket, at der havde været bedre tid til at behandle sagen, og det har vi også som sagt tilkendegivet over for franskmændene.

Næstformanden: Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Nye Borgerlige og Dansk Folkeparti har ytret sig imod det.

3. Revisionsrettens årsberetning om budgetgennemførelsen i 2020

– *Vedtagelse*

Rådsmøde 3855 – bilag 1 (samlenotat side 21)

EUU alm. del (2021-22) – bilag 309 (beslutningsreferat fra EUU-møde 11/2-22 vedr. decharge til Kommissionens budgetimplementering i 2022)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

4. Retningslinjer for EU's budget for 2023

– *Godkendelse*

Rådsmøde 3855 – bilag 1 (samlenotat side 32)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

UDG 5. Implementering af genopretningsfaciliteten (RRF)

– *Drøftelse*

KOM (2022) 0075, KOM (2020) 0408

Rådsmøde 3855 – bilag 1 (samlenotat side 36)

EU-note (20) – E 34 (EU-note af 15/4-21 om det europæiske semester og genopretningsplanen)

EUU alm. del (2020-21) – bilag 401 (udvalgsmødereferat side 1098 FO, forhandlingsoplæg ved. genopretningsfaciliteten forelagt EUU 16/6-20)

Punktet udgik.

6. Status på Kommissionens offentlige konsultation om EU's økonomiske og finanspolitiske rammer samt retningslinjer for finanspolitikkerne i 2023

– *Drøftelse*

KOM (2022) 0085

Rådsmøde 3855 – bilag 1 (samlenotat side 46)

EUU alm. del (20) – bilag 714 (udvalgsmødereferat side 1448, evaluering af det europæiske semester forelagt EUU 1/10-20)

Finansministeren: Kommissionen skal på ecofinrådsmødet præsentere overordnede retningslinjer for landenes finanspolitikker i 2023. Kommissionen ventes også at gøre foreløbig status over den igangværende evaluering af EU's økonomiske og finanspolitiske rammer. Der er stadig ikke forslag om konkrete ændringer af rammerne.

Kommissionens retningslinjer for finanspolitikkerne i 2023 lægger op til, at lande med høj gæld skal sikre gradvise budgetforbedringer under hensyntagen til økonomien, mens lande med lav gæld skal føre omtrent neutral finanspolitik. Dette udmøntes nærmere i forslag om landeanbefalinger til foråret.

Kommissionen oplyser, at den fortsat afventer, at den såkaldte generelle undtagelsesklausul om fleksibilitet under et økonomisk tilbageslag deaktiveres i 2023, men at man i lyset af den aktuelle usikkerhed vil konkludere på dette i forbindelse med forårsprognosen.

Kommissionen oplyser også, at man vil tage særlig højde for den økonomiske situation, når man vurderer landenes nedbringelse af gæld, og at man aktuelt ikke vil foreslå henstillinger om underskud og gæld grundet den økonomiske usikkerhed. Man vil genoverveje behovet for henstillinger senere.

For så vidt angår høringen i forbindelse med evalueringen af de finanspolitiske rammer, fremhæver Kommissionen fire foreløbige temaer, som der eventuelt kan arbejdes videre med:

1. Sikring af gældsholdbarhed og vækst gennem investeringer og reformer.
2. Styrket fokus på mellemfristet planlægning.
3. Brug af erfaringerne fra genopretningsfaciliteten med nationale planer for reformer og investeringer.
4. Mere forenkling, ejerskab og bedre håndhævelse af de fælles spilleregler.

EU-landene ventes generelt at kunne tilslutte sig de overordnede retningslinjer for finanspolitikken i 2023 og at tage status for evalueringen af de finanspolitiske rammer til efterretning. Der ventes ikke nogen større debat nu, men først senere i forbindelse med konkrete udspil fra Kommissionen.

Regeringen går konstruktivt ind i drøftelserne om en reform af EU's økonomiske og finanspolitiske rammer og er åben for ændringer, der kan forbedre reglerne inden for rammerne af EU-traktaten. Reglerne skal sikre stærke europæiske økonomier med sunde offentlige finanser, der skaber rum til at investere i politiske prioriteter såsom klima, velfærd og forsvar. Regeringen kan tilslutte sig retningslinjerne for finanspolitik og finder generelt, at der i tilrettelæggelsen af finanspolitikkerne bør

tages højde for geopolitiske risici og tages hånd om risici opbygget under covid-19-krisen, især den øgede gæld.

Medlemmerne have ingen kommentarer til dette punkt.

UDG 7. Opfølgning på G20-møde for finansministre og centralbankchefer 17.-18. februar 2022

– *Drøftelse*

Rådsmøde 3855 – bilag 1 (samlenotat side 56)

Punktet udgik.

8. Opfølgning på uformelt topmøde 10.-11. marts 2022

– *Drøftelse*

Rådsmøde 3855 – bilag 2 (supplerende samlenotat)

Finansministeren: Formandskabet vil informere ECOFIN om drøftelsen på det uformelle topmøde 10.-11. marts 2022. Formandskabet ventes at fokusere på drøftelserne af de økonomiske politikker i EU i lyset af Ruslands krig i Ukraine.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

9. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

10. Siden sidst

a) Sanktionerne mod Rusland

Finansministeren: EU har i tæt partnerskab med USA og andre lande indført hårde og omfattende sanktioner mod Rusland. De skærpede EU-sanktioner omfatter bl.a. markante finansielle restriktioner, herunder stop for transaktioner med den russiske centralbank, hvilket begrænser centralbankens adgang til dens valutareserver. Samtidig er syv russiske banker udelukket fra det internationale betalingsformidlingsystem, SWIFT. Der er også indført betydelige restriktioner i russiske bankers og statsejede selskabers adgang til de europæiske kapitalmarkeder. Senest er det blevet præciseret, at kryptoaktiver ikke kan anvendes som smuthul til at omgå sanktionerne.

Der er også vedtaget markante udvidelser af EU's liste over sanktionsdesignerede russere og russiske virksomheder, som indebærer indrejseforbud, samhandelsforbud og indefrysning af aktiver for personer knyttet til Kreml, inklusive præsident Vladimir Putin, udenrigsminister Sergey Lavrov, russiske parlamentsmedlemmer og russiske oligarker.

Endelig er der indført en række sektorspecifikke sanktioner rettet mod især den russiske energi- og flytransportsektor og skærpede EU-eksportrestriktioner for til såkaldte dual use-produkter og almindelig moderne teknologi samt eksport til den russiske militærindustrielle sektor.

Situationen udvikler sig hurtigt, og i lyset af EU-topmødet i sidste uge forberedes der nu – i tæt samarbejde med internationale partnere i G7 – nye skærpede sanktioner og yderligere tiltag til isolering af Rusland i det internationale økonomiske samarbejde.

Sagen blev drøftet på uformelt ecofinrådsmøde den 25. februar 2022 og på en uformel videokonference den 2. marts 2022. Her drøftede vi bl.a. konsekvenserne for russisk økonomi og EU-landenes økonomier af den aktuelle situation og sanktionerne mod Rusland.

EU's sanktioner forventes at bidrage til en markant svækkelse af Ruslands økonomi, både på kort og lang sigt. Vi har over de seneste uger set et kraftigt fald i rublens kurs, børsen er lukket, renten på russiske statsobligationer er steget betydeligt, ligesom prisen på forsikring mod russisk statsbankerot, og internationale kreditvurderingsbureauer har sænket vurderingerne af Ruslands kreditværdighed. Der er også tegn på, at økonomiske eksponeringer mod Rusland søges nedbragt væsentligt, herunder private investeringer.

I et forsøg på at holde hånden under russisk økonomi, valutaen og den finansielle sektor, har den russiske centralbank gennemført en markant rentestigning, indført omfattende kapitalkontrol over for udlandet og begrænset russernes adgang til fremmed valuta. Der er samlet set ingen tvivl om, at den russiske økonomi bliver hårdt ramt.

Udviklingen må også forventes at have negativ betydning for EU-landenes økonomier. Først og fremmest via stigende energipriser, men også via svækket tillid og lavere samhandel. Samtidig vil eventuelle russiske modforanstaltninger kunne have negative effekter på EU-landene og ramme EU-landenes økonomier forskelligt.

Drøftelserne i Ecofin-rådet har vist bred enighed om vigtigheden af samarbejde på tværs af EU-lande for at imødegå konsekvenserne af krisen. Og som vi også blev enige om på det uformelle ecofinrådsmøde den 25. marts 2022, er alle muligheder på bordet.

Regeringen arbejder for så stærke og hårde økonomiske sanktioner mod Rusland som muligt. Omkostningerne for Rusland skal være så høje som muligt. Vi er derfor åbne over for yderligere sanktioner for at isolere Rusland og Belarus internationalt.

Med hensyn til mulige yderligere sanktioner er det vigtigt for Danmark, at der er sammenhold i EU og en tæt koordinering med transatlantiske partnere. Det udgør det stærkeste modsvar over for Rusland. Samtidig vil vi løbende vurdere sanktionernes effektivitet med henblik på eventuelle styrkelser af sanktionerne.

For så vidt angår EU's arbejde med sanktioner over for Rusland generelt vil jeg i øvrigt henvise til udenrigsministeren, som for den største dels vedkommende har ansvaret for sanktionsdelen.

Alex Ahrendtsen: Tak for den gode orientering om sanktionerne imod det forbryderiske kleptokratiske regime i Rusland. Det er en fornøjelse at se NATO tage førerrollen og dermed også få EU til for en gangs skyld at arbejde sammen i enighed. Vi håber, at den krig snart er overstået.

Kim Valentin: Der er målrettede sanktioner, og der er bl.a. målrettede sanktioner på SWIFT-systemet. Hvorfor har man ikke lukket SWIFT-systemet 100 pct., men kun 70 pct., så vidt jeg husker? Det virker ikke helt rigtigt for mig at se. Man burde slå hårdere ned, for det er noget af det, der virker rigtig godt.

Tænker man i forbindelse med SWIFT-systemet på, at der kan være europæiske banker, som korresponderer med banker andre steder i verden, der har korrespondance med Rusland? Man lukker af for penge, der kan søge til tredjeverdenslande, som så kan søge ind i Rusland derfra. Har det været med i forhandlingerne?

Finansministeren: Danmark ønsker hårde og virksomme sanktioner mod Rusland, og vi ønsker, at det skal foregå i EU-enighed – selvfølgelig også i tæt samarbejde med vores allierede i f.eks. USA og Canada – så vi får det maksimale pres. For så vidt angår SWIFT har det været muligt at blive enige om, at man anvender det redskab for en række russiske banker, mens man har vurderet ikke at gøre det over for andre. Det er der forskellige be væggrunde til hos de forskellige lande, men det har været det, man har kunnet opnå enighed om i EU-kredsen.

Hvad der måtte komme fremadrettet skal diskuteres i EU-kredsen, og udvalget kan måske også drøfte det med udenrigsministeren senere i dag, hvis der er et ønske om det.

Vi har at gøre med ret virksomme sanktioner. Jeg tror, det i hvert fald er kommet bag på russerne, hvor hårde de sanktionerne har været, i den forstand at man har set ganske mange, der har forsøgt at beskytte deres aktiver i Europa og resten af verden, som kommer i klemme lige nu. Renten er gået markant i vejret – inden for de første dage af sanktionerne kom der en rentestigning i Rusland fra 9,5-20 pct. Det er ganske voldsomt. Vi har set rublens værdi styrtdykke, og de russiske børser er ikke genåbnede. Man må formode, at man er meget bekymret for, hvad vil resultatet være med de russiske virksomheder, der handles. De af deres aktier, der handles på internationale børser, har jo taget et virkelig stort smæk. Vi har også set køer ved hævemaskinerne. Hvis der er

noget, der er et sikkert tegn på, at noget rumler i et land, så er det, når befolkningen forsøger at hæve deres penge hurtigst muligt.

Sanktionerne har virkelig ramt – både på det øverste niveau, herunder den russiske centralbank, som jo er blevet virkelig begrænset i sine aktiviteter, med hensyn til rublens værdi, med hensyn til russiske virksomheders værdi, med hensyn til oligarkernes handlefrihed og med hensyn til den almindelige russer. Så kan man hele tiden vurdere nye tiltag, og der står Danmark grundlæggende for en linje, der går ind for så hårde sanktioner, som man kan blive enige om i EU-regi.

Punkt 2. Rådsmøde nr. 3856 (miljø – miljødelen) den 17. marts 2022

EUU alm. del (21) – bilag 372 (kommenteret dagsorden)

Miljøministeren: Jeg forelægger alle punkter til orientering.

1. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning vedrørende batterier og udtjente batterier, samt ophævelse af direktiv 2006/66/ EF og om ændring forordning (EU) nr. 2019/1020

– *Generel indstilling*

KOM (2020) 0798

Rådsmøde 3856 – bilag 3 (samlenotat side 2)

KOM (2020) 0798 – spørgsmål 2 (om høringssvarene til forordningsforslaget)

KOM (2020) 0798 – spørgsmål 1 (om kompensation for virksomheder)

KOM (2020) 0798 – bilag 4 (beslutningsreferat fra EUU-møde 24/2-22)

Miljøministeren: Jeg forelagde forhandlingsoplæg om sagen den 24. februar 2022. Jeg vil derfor henvise til den forelæggelse samt supplere med at oplyse, at vi forventer at opnå generel enighed på rådsmødet.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

2. Kommissionens forslag Europa-Parlamentet og Rådets forordning om krav til visse råvarer og produkter associeret med afskovning og skovforarmelse, før de gøres tilgængelige på EU's indre marked eller eksporteres, samt ophævelse af forordning (EU) nr. 995/2010

– *Politisk drøftelse*

KOM (2021) 0706

Rådsmøde 3856 – bilag 3 (samlenotat side 18)

KOM (2021) 0706 – bilag 3 (henvendelse af 3/3-22 fra Greenpeace)

KOM (2021) 0706 – bilag 2 (anmodning til MOF om behandling af forslaget)

Miljøministeren: Jeg orienterede udvalget om sagen den 11. februar 2022, da sagen var på rådsmødet for landbrug og fiskeri den 21. februar 2022. Formålet med forslaget er at dæmme op for EU-drevet afskovning og pres på verdens skove ved at stille krav om, at en række råvarer og produkter ikke må markedsføres i EU eller eksporteres ud af EU, hvis de har bidraget til skovrydning og skovforringelse.

Regeringen er positiv over for forslaget. Vi arbejder for et højt ambitionsniveau til gavn for både biodiversiteten og klimaet.

På miljørådsmødet den 17. marts 2022 har formandskabet lagt op til en drøftelse af due diligence og definitioner af forslagets grundlæggende elementer, herunder skovrydning og skovforringelse. Disse to spørgsmål rammer ned i to meget væsentlige elementer i forslaget, som skal sikre, at det efterlever målsætningen om at beskytte verdens skove, og at en kommende lovgivning bliver effektiv og operationel.

Klare definitioner er afgørende i den henseende, og regeringen arbejder for at styrke disse, bl.a. for at sikre klarhed for danske og europæiske virksomheder, når forslagets krav træder i kraft. Ligeledes arbejder vi for at styrke elementer i en due diligence-ordning for at sikre sporbarhed og det nødvendige kendskab til produkternes oprindelse.

Blandt medlemsstaterne er der generel opbakning til forslaget. Men vi er fortsat i de indledende faser, og forhandlingerne bærer derfor præg af, at der er behov for afklaring af en række vigtige spørgsmål. Det gælder bl.a. med hensyn til en eventuel udvidelse af forslagets genstandsfelt til at inkludere flere produktgrupper og flere naturområder end skove. Begge elementer ser regeringen umiddelbart positivt på.

Som tidligere nævnt har forslaget en høj prioritet hos det franske EU-formandskab. Jeg forventer derfor at forelægge forhandlingsoplæg på forslaget senere på året – muligvis allerede i forbindelse med miljørådsmødet til juni 2022.

Kim Valentin: Nogle af høringssvarene udtrykker ret stor bekymring for de erhvervsøkonomiske konsekvenser. Certificeringsordninger bliver nævnt som en del af løsningen. Hvordan ser ministeren på at udvide de certificeringsordninger, der sådan set fungerer rigtig godt i dag, for at hjælpe erhvervet?

Dækker forslaget bredt nok? Vi har set en stor udryddelse af f.eks. mangrover og regnskov forskellige andre steder i verden. Det kunne man godt udvide til meget andet end lige præcis det, der bliver nævnt, også for at sikre en level playing field på de områder.

Der er sat en skæringsdato ultimo 2020, men afskovning i tredjeverdenslande f.eks. regnskove i Indonesien er primært foregået før den dato. Derfor kan man sagtens sætte spørgsmålstegn ved, om datoen skulle have været tidligere. Datoen stiller krav til, hvad vi så gør, og hvordan man indregner den nye skovdannelse, der skal foretages i de forskellige områder.

Miljøministeren: Det er klart, at indførelse af fælles regulering på EU-plan forventes at have økonomiske konsekvenser. Præcis hvordan de øgede administrative krav vil spille ud, ved vi ikke helt endnu. Vi forventer ikke, at der vil være den store konsekvens for danske virksomheders konkurrenceevne, fordi det bliver en fælles regulering på tværs af hele EU. Vi er ikke kun optagede af at kigge på, hvordan vi sikrer afskovningsfri værdikæder ind i EU, men hvordan vi får en bredere strukturel forankring derude.

Vi oplever også, at de danske virksomheder selv har det højt på dagsordenen. Vi har vores nationale plan om afskovning, og vi har desuden en interesse i at få resten af EU med. Frem mod forelæggelsen af forhandlingsoplægget vil vi iværksætte et arbejde med henblik på at kunne fremlægge en vurdering af forslagets økonomiske konsekvenser for at kvalificere det. Det vil Folketinget selvfølgelig også blive orienteret om.

Hvordan sikrer vi, at det dækker bredt nok? Definitionerne er bl.a. noget af det, der er vigtigt for regeringen. Hvad betyder skovforringelser osv. egentlig? Intet må kunne slippe igennem sien.

Vi kigger positivt på udvidelse til andre værdifulde økosystemer, f.eks. mangrover. Vi er ikke endeligt fastlagt på spørgsmålet, bl.a. fordi vi stadig er i gang med at bore forslaget fra Kommissionen ud og se på, hvilken betydning det konkret ville få.

Vi skal også have kigget på, hvilken betydning skæringsdatoen får. Det vil også få betydning for økonomien i det.

Kim Valentin: Jeg spørger til certificeringsordningerne, fordi jeg synes det er relevant for at opnå en level playing field. En certificeringsordning har meget objektive kriterier, og man overlader ikke så meget til tilfældigheder. Det er jo meget forskelligt, hvordan man håndterer de forskellige forordninger i EU. I Danmark er vi gode til at leve op til det, men det er alle andre ikke. Derfor kunne det godt være, at man skulle holde lidt fast i de certificeringsordninger, der er med til at skabe ordentlige konkurrencevilkår i Danmark.

Miljøministeren: Jeg kan sagtens forstå spørgsmålet om, hvordan vi sikrer det fælles udgangspunkt, så der ikke bliver unfair konkurrence, når vi lægger mere udbygget regulering oven i den eksisterende tømmerforordning. Man kan godt have forskellige holdninger til, hvordan andre lande implementerer EU-regulering, men den måde, man går til problemfeltet med afskovning, er netop en forordning, der får direkte retsvirkning. Dermed bliver det ens for alle lande, da reguleringen ikke bygger på tilfældigheder, men på fælles EU-standarder.

Victoria Velasquez: Enhedslisten er selvfølgelig også positive over for, at man arbejder for at dæmme op for mængden af EU-drevet skovrydning. Også i lyset af handelsaftaler, hvor vi har diskuteret afskovning rigtig meget f.eks. EU-Mercosur-handelsaftalen.

Med hensyn til de konkrete definitioner risikerer vi, at forordningen reelt kommer til at beskytte meget lidt skov, og at der i praksis ville kunne forekomme mere afskovning til trods for denne forordning. Det ville være trist, og det burde ikke være intentionen med forordningen. Det er selvfølgelig positivt, at regeringen lægger op til, at vi skal have styrket definitionerne for bl.a. skovrydning og bæredygtig skovhugst, men vi synes, at vi skal være endnu mere ambitiøse, og det håber vi også, at regeringen har lyst til, så det bliver mere omfattende. Vil ministeren arbejde for, at definitionerne i forordningen styrkes? Her tænker vi f.eks., at skov ikke omfatter plantage, og at afskovning indeholder al menneskelig aktivitet, som medfører fjernelsen af skov, så vi sørger for, at der ikke er nogen huller, som kan blive udnyttet.

Regeringen skriver i samlenotatet, at man afventer vurdering af Kommissionens udkast til due diligence for så vidt angår menneskerettigheder osv. Der er så sket noget siden. Der er kommet et udkast den 23. februar 2022, som vi mener er meget vagt. F.eks. bliver oprindelige folks rettigheder ikke sikret godt nok, der bliver ikke refereret til loven om afskovning, og initiativerne dækker i meget lille omfang virksomheder. Vi ved jo godt, at når der er regler om, at man skal have over 500 medarbejdere og indtægter for 150 mio. euro, så er der nogle virksomheder, som er enormt dygtige til at finde konstellationer, så de lige præcis kommer under det, f.eks. ved at bruge andre selskaber. I den henseende vil jeg gerne spørge, om ministeren vil arbejde for, at menneskerettigheder eksplicit bliver skrevet ind i afskningsforordningen jævnfør FN's retningslinjer om erhverv, især hvad angår oprindelige folk og lokalsamfund.

Miljøministeren: Regeringen er enig i, at der er behov for at få styrket definitionerne. Og så kan der selvfølgelig ligge forskellige ting i, præcis hvordan man skal gøre det, men vi deler i hvert fald bekymringen for, at de definitioner, der er i forslaget i dag, ikke er stærke nok – hvad betyder skovrydning, skovforringelse, skovrydningsfri? Vi har behov for ensartede, klare definitioner. Det er en række grønne ngo'er også er meget optagede af og meget bekymrede omkring. Regeringen arbejder f.eks. for, hvordan man kan sikre, at værdifuld natur ikke omlægges til landbrug eller plantager og på den måde bliver talt med som skov.

Regeringen har haft fokus på menneskerettigheder fra starten. Det er vi bl.a. gode til at have med som en dansk holdning helt generelt, og det skal vi selvfølgelig også sikre i dette forslag. Der er kommet et forslag til den nye horisontale due diligence, og vi er i gang med at analysere, hvordan afskovning specifikt spiller ind med hensyn til menneskerettigheder og lokalbefolknings og oprindelige folks rettigheder. Det skal vi have vasket frem og på den baggrund afgøre, om vi mener, at det er tilstrækkeligt.

Victoria Velasquez: Det lyder enormt spændende og enormt relevant. Jeg håber, at det kommer til at være et rigtig godt stykke arbejde og også noget, der kan bruges til fremskrivninger.

3. Kommissionens strategi for årlig strategi for bæredygtig vækst 2022: Grønning af det europæiske semester

– *Politisk drøftelse*

KOM (2021) 0740

Rådsmøde 3856 – bilag 3 (samlenotat side 32)

Miljøministeren: Punktet er ikke som sådan på dagsordenen. Det er taget af og bliver en frokost-drøftelse i stedet.

Grønningen af det europæiske semester er et årligt tilbagevendende punkt på rådsmødet i marts. Det europæiske semester indledes med offentliggørelsen af Kommissionens årlige strategi for bæredygtig vækst året forinden. Formandskabet har på mødet lagt op til en kort drøftelse af, hvordan semesteret bedre kan omfavne udfordringerne ved grøn omstilling og EU's mål inden for bl.a. klima og biodiversitet. Det skal også diskuteres, hvordan socialt retfærdig grøn omstilling og fordelingen af de afledte konsekvenser bedre kan blive reflekteret i semesteret.

I 2022 vil Kommissionen fortsætte det overordnede fokus på bæredygtighed samt de fire overordnede prioriteter for det økonomisk-politiske samarbejde i EU fra tidligere år. Det er miljømæssig bæredygtighed, produktivitet, social retfærdighed og makroøkonomisk stabilitet.

Regeringen støtter det fortsatte fokus på at fremme genopretningen i EU. Det er vigtigt med et stærkt fokus på miljømæssig bæredygtighed og udfordringerne med hensyn til klima, miljø, natur og grøn omstilling i det økonomiske samarbejde, da de kommende års grønne omstilling kræver store investeringer og omstilling til mere bæredygtig produktion.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

4. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

5. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

- FO Punkt 3. Forslag om ændring af forordning (EU) 1303/2013 og forordning (EU) 223/2014 vedrørende anvendelse af samhørighedsmidler til støtte af flygtninge i Europa (CARE)**
– *Generel indstilling*
KOM (2022) 0109
KOM (2022) 0109 – bilag 1 (samlenotat)

Udenrigsministeren: Punktet forelægges til forhandlingsoplæg.

Vi står med krigen i Ukraine midt i en humanitær krise og må handle meget hurtigt. Forslaget blev fremsat den 8. marts 2022, og formandskabet sigter på, at Rådets holdning til forslaget kan blive fastlagt allerede senere i denne uge. Jeg beder derfor om udvalgets forståelse for, at det desværre ikke har været muligt at overholde de normale tidsfrister for oversendelse af dokumenter i denne sag.

Forslaget indeholder to dele:

- For det første forslag om at give mulighed for at anvende strukturfondsmidler til at afholde udgifter til modtagelse af ukrainske flygtninge.
- For det andet forslag om med tilbagevirkende kraft at forlænge muligheden for 100 pct. EU-finansiering af strukturfondstiltag til genopretning af økonomien efter covid-19-epidemien.

Den tragiske baggrund for den første del af forslaget om at give mulighed for at anvende strukturfondsmidler til modtagelse af ukrainske flytninger er Ruslands meningsløse og brutale angreb på Ukraine. Angrebet har medført store menneskelige lidelser i Ukraine med talrige dræbte og sårede. Vi hører dagligt om nye russiske overgreb på den ukrainske befolkning.

Krigen mod Ukraine har allerede tvunget over 2 mio. ukrainere på flugt ud af landet. De fleste flygtninge ankommer til Ukraines vestlige nabolande i EU. De mest berørte grænseregioner i EU hører samtidig til de økonomisk svageste egne i EU. Derfor vurderer Kommissionen, at der er behov for at give landene en håndsrækning i det store og vigtige humanitære arbejde, som de allerede har påtaget sig gennem de seneste uger.

Covid-19-epidemien har forsinket gennemførelsen af strukturfondsprogrammerne i mange medlemslande. Landene har derfor store ikkeudnyttede bevillinger inden for strukturfondene. Med forslaget bliver der skabt en pragmatisk mulighed for meget hurtigt at omdirigere midlerne, som er til rådighed nu, til at støtte modtagelse af ukrainske flygtninge.

Der er ingen, der ved, hvor længe den aktuelle krise kommer til at vare, eller hvor mange flere ukrainske flygtninge, der vil søge til EU. Men det er klart, at vi står over for en kæmpe udfordring, der kræver, at vi løfter i flok og udviser solidaritet.

Invasionen af Ukraine har mindet os om nogle af de mørkeste kapitler i Europas historie. Men den har også vist, at EU kan handle hurtigt og effektivt, når det er nødvendigt for at træffe beslutninger, der målrettet sanktionerer det russiske styre for dets overgreb, og beslutninger, der støtter Ukrai-

nes ret til selvforsvar og hjælper mennesker i akut nød. Det er dét, som forslaget handler om, og regeringen støtter helhjertet denne del af forslaget.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at stats- og regeringscheferne i erklæringen om Ukraine fra deres uformelle møde i Frankrig den 10.-11. marts 2022 opfordrer til afsætte midler til de ukrainske flygtninge og de lande, der huser dem via hurtig vedtagelse af forslaget.

Samtidig indeholder Kommissionens forslag et andet element. Det gælder et forslag om – med tilbagevirkende kraft – at forlænge muligheden frem til 30. juni 2022 for, at programmer under strukturfondene, der har til formål at fremme genopretning af økonomien efter covid-19-krisen, kan modtage 100 pct. EU-medfinansiering. Muligheden blev oprindeligt indført i begyndelsen af epidemien i april 2020 og var begrænset til den 30. juni 2021. Det er normalt et krav, at medlemslandene medfinansierer strukturfondsprojekter for at sikre nationalt ejerskab og kvalitet i projekterne.

Kommissionen begrundet forlængelsen med, at covid-19-epidemien har varet længere end forudsat i april 2020. Det er korrekt. Men lykkeligvis har vi i de seneste måneder oplevet, at covid-19-smitten er på tilbagetog i Europa, og langt de fleste EU-lande har helt eller delvis ophævet deres restriktioner eller har annonceret planer om at ophæve dem. Samtidig er forslaget ikke direkte forbundet med den russiske invasion af Ukraine.

Finansministeriet vurderer, at forslaget kan øge det danske bidrag til EU's budget med ca. 900 mio. kr. Regeringen er derfor særdeles skeptisk over for forslaget.

FO Forslagets to elementer til forhandlingsoplæg og regeringen beder om udvalgets opbakning til at:

- støtte forslaget om at gøre det muligt at afholde udgifter til at håndtere flygtningestrømmen ud af Ukraine som led i de nationale strukturfondsprogrammer.
- lægge stor vægt på, at forslaget om at forlænge muligheden for 100 pct. EU-finansiering til tiltag relateret til konsekvenserne af covid-19-epidemien ikke vedtages.
- lægge vægt på, at forslaget – såfremt forslaget om forlængelse 100 pct. EU-finansiering skulle blive vedtaget – finansieres via omprioritering af eksisterende midler, samt at varigheden af en eventuel forlængelse reduceres mest muligt.

Anne Valentina Berthelsen: Det er selvfølgelig med kort varsel, men det må vi tage med i denne forfærdelige situation. Vi skal gøre alt, hvad vi kan, for at hjælpe Ukraine og ukrainske flygtninge. Det tror jeg, at de fleste partier bakker op om, og derfor støtter Socialistisk Folkeparti regeringens forhandlingsoplæg.

Som jeg ser det, er der primært tale om at fremrykke udgifter, og det skal vi selvfølgelig være klar til i denne situation, men af samme årsag har jeg lidt svært ved at forstå, at regeringen er så bekymret. Kan ministeren uddybe det?

Kim Valentin: Jeg har fuld forståelse for, at tingene i denne sammenhæng kommer i sidste øjeblik. Jeg håber også, at ministeren husker på at klare kalendere, når der indkaldes til møder med ordførerne, når det er med meget kort varsel. Nogle gange har vi simpelt hen ikke mulighed for at deltage, og det er selvfølgelig af ekstra vigtighed, at vi kan deltage, hvis der foregår noget f.eks. på nettet, hvor man kan blive orienteret efterfølgende.

900 mio. kr. er trods alt en sum penge, og hvis de ikke bliver fundet i budgettet, selv om ministeren lægger op til det, kunne ministeren så anvise, hvor de kommer? I Venstre hænger vi os lidt i, hvilken finansieringskilde man finder dem hos, hvis man ikke finder det i EU-budgettet.

For nylig talte jeg med en slovakisk parlamentariker, som boede 2 km. fra grænsen til Ukraine. Hun fortalte, at den almindelige opfattelse var, at der var lige så store problemer på Ukraines side af grænsen. Det er problematisk, hvis strukturfondsmidlerne kun kan bruges inden for EU's grænser, for der er også problemer på den anden side af grænsen. Der opstår små flygtningelejre af folk, der af forskellige årsager ikke kommer over.

Folk fra tredjeverdenslande, der opholder sig i Ukraine, bliver nægtet indrejse til Polen. Man må antage, at lande – og her tænker jeg især på Polen og Ungarn – er villige til at lukke alle typer af flygtninge ind, også folk der oprindeligt er fra tredjeverdenslande, hvis man bruger strukturfondsmidler. Jeg vil bede ministeren bekræfte, at man kan forlange det i Polens tilfælde. De har sagt, at man skal lade være med at blande sig. Jeg synes, at vi især skal fokusere vores hjælp på de lande, som tager imod alle flygtninge, og ikke de lande, som bare tager de flygtninge, de selv synes, at de kan hjælpe.

Alex Ahrendtsen: Det er en mørk og utryk tid, vi lever i. Et af de få lyspunkter har selvfølgelig været NATO og NATO-landenes sanktioner imod det forbryderiske regime i Rusland, herunder også et sjældent enigt EU, der har fulgt i hælene på et meget stærkt agerende NATO. Det er fantastisk at se, og det støtter Dansk Folkeparti, så vi kan få det forbryderiske Putinregime til at bide i græsset. Det vil være fantastisk.

Vi er også glade for, at regeringen så varmt har støttet ukrainerne på alle måder. Det er jo tapre og modige mennesker, men vi er dog er lidt kede af, at man også fra visse sider kynisk har udnyttet situationen og få ændret noget, som man måske ellers ikke ville kunne få ændret og dette er en af dem. Det nationale kompromis om forsvaret er et eksempel, hvor man blander øgede forsvarsudgifter sammen med en folkeafstemning. Det har ikke været kønt at se. Et andet eksempel er den ændring af en permanent nødhjælpsmekanisme, som regeringen i dag beder om opbakning til. Hvis det bare handlede om at vi skulle finde penge til ukrainerne, havde Dansk Folkeparti været med. Men det handler om at ændre noget, som på sigt kan betyde, at f.eks. uintegrerbare mennesker fra Mellemøsten vil blive lagt ind under den mekanisme, og det har vi meget svært ved at se. Derfor kan Dansk Folkeparti ikke støtte regeringens forhandlingsoplæg, og det er vi selvfølgelig kede af.

Victoria Velasquez: Tak for ordene om at få støttet og styrket ukrainernes ret til at forsvare sig og hjælpe de mennesker, der flygter, og der, hvor de flygter til. Enhedslisten støtter forhandlingsoplægget.

Udenrigsministeren: Til Anne Valentina Berthelsen: Der er to dele i forhandlingsoplægget, og den første del handler om, at uforbrugte strukturfondsmidler for perioden 2014-2020 kan bruges til at hjælpe flygtninge i ikke mindst de central- og østeuropæiske lande, hvor der er allermest behov for det. Det handler ikke om den kommende periode f.eks. fra 2021 og frem, men om penge, der ikke er brugt, som man kan frigive til dette formål. Jeg synes, at vi skal udvise maksimal fleksibilitet i en situation, hvor der er desperat behov for midler og hjælp af forskellig karakter.

Den anden del af forslaget handler om at Kommissionen har foreslået, at man skal kunne få 100 pct. kompensation i forhold til covid-19 og forlænge periode uden medfinansiering, som allerede er blevet forlænget tidligere for EU-landene, og der er vi meget skeptiske. Vi synes generelt, set at det er vigtigt, at man har en egenfinansiering, når man bruger strukturfondsmidler, fordi det er med til at sikre kvaliteten, målrettetheden og ejerskabet for, at midlerne bruges effektivt. Det var en helt særlig situation i 2020, da covid-19-krisen startede, og det er blevet forlænget til 2021, men vi synes ikke, at man skal forlænge muligheden for 100 pct. kompensation med EU-finansiering. Derfor lægger vi stor vægt på, at det forslag ikke vedtages.

Til Kim Valentin: Jeg tror, at vi alle sammen har behov for maksimal fleksibilitet i denne tid, hvor vi bruger alle vores vågne timer på krisen. Vi koordinerer selvfølgelig med sekretariatet, når vi lægger møder, og vi orienterer også skriftligt.

De 900 millioner er Kommissionens forslag. Nu skal vi fastlægge Rådets holdning, og så går vi ind i en forhandling. Der er vores oplæg for det første, at vi er imod den del af forslaget, for vi mener ikke, at man skal kompensere 100 pct. i forhold til covid-19-udgifter, som man gjort indtil juni 2021. For det andet skal man finde penge til det inden for EU's eget budget, hvis det bliver vedtaget. Det vil sige, at det ikke skal belaste vores økonomi. Men hvis det ikke bliver til noget, kan det komme til at belaste op til 900 mio. kr. ifølge beregninger, og derfor er regeringen særdeles skeptiske over for forslaget. Vi ved ikke, hvor forslaget ender, men vi er ikke de eneste, der er skeptiske.

Strukturfondsmidler kan kun bruges i EU, men der heldigvis også er afsat en række andre midler til at håndtere flygtninge. Jeg mener, at Kommissionen har afsat i hvert fald 500 mio. euro, som også kan bruges i nabolandene. De enkelte EU-lande har også afsat mange penge til at hjælpe humanitært i og uden for EU, så dette er et supplement, der gør, at ikke mindst nogle af de øst- og centraleuropæiske EU-lande kan bruge uforbrugte penge.

Hvad angår flygtninge og grænser mere generelt osv. er jeg nødt til at henvise til udlændinge- og integrationsministeren. Der bliver fremsat et forslag onsdag den 16. marts 2022 i Folketinget om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Til Alex Ahrendtsen: Der er tale om støtte til at håndtere ukrainske flygtninge med uforbrugte midler fra strukturfondene 2014-2020. Det giver mulighed for at støtte de øst- og centraleuropæiske EU-lande, som har behov for at kunne hjælpe, på alle leder og kanter. F.eks. har Polen og Rumænien meget store flygningestrømme, og vi synes, at det er et meget venligt og derfor også godt forslag, som regeringen bakker op om. Men jeg noterer mig, at Dansk Folkeparti ikke støtter forhandlingsoplægget. Jeg kan bare nævne, at pr. 13 marts 2023 har Polen alene modtaget 1,7 millioner ukrainske flygtninge, så den hjælp, vi kan give, er med til at hjælpe Ukraine og ukrainske flygtninge i særdeleshed.

Kim Valentin: Venstre støtter selvfølgelig forhandlingsoplægget, for det handler primært om, hvordan vi kan hjælpe flygtninge, og derfor går Venstre rimelig langt i den dagsorden. Men det ville selvfølgelig have været rart, hvis man havde taget hul på den problemstilling, at man ikke fandt de 900 millioner i EU-budgettet, for det er trods alt en vis mængde penge.

Jeg vil godt lige forklare, hvad jeg har hørt, at Polen gør. Jeg vil ikke tage æren fra at dem for, at de har modtaget 1,7 millioner flygtninge fra Ukraine. Men det er ikke særlig solidarisk med de andre

EU-lande, hvis det er rigtigt, at de godt vil tage imod ukrainske statsborgere, men ikke folk, som bor i Ukraine, men som er fra tredjeverdenslande. Polen afviser dem, og så må de gå til f.eks. Slovakiet eller Moldova og gå over grænsen der. Man kunne benytte lejligheden til at sige til Polen, at der er en masse penge, men at de skal tage imod alle flygtninge i henhold til vores fælles aftaler. Vi ved godt, hvor Polen er på nogle dagsordener, og de har med vilje sagt, at de godt kan håndtere det selv. Måske ved ministeren mere om, hvad der er sket de sidste par dage, men de har indtil videre bare sagt, at de vil gerne hjælpe ukrainere. De burde også kunne tage imod dem, der bor i Ukraine fra tredjeverdenslande, og så hjælper alle de andre EU-lande selvfølgelig med det. Det har vi også nationalt taget stilling til i denne sammenhæng.

Alex Ahrendtsen: Jeg vil gerne bede ministeren bekræfte endnu en gang, at det ikke er en permanent ændring af en nødhjælpsmekanisme. Sådan har vi læst det, og det er derfor, vi er imod forhandlingsoplægget, men hvis det ikke er det, og det virkelig er hundrede procent sikkert, at det ikke er en permanent ændring af nødhjælpsmekanismen, vil vi gerne støtte forhandlingsoplægget, for det er kun den del, vi har været usikre på. Vi er faktisk enige med regeringen med hensyn til den anden del. Jeg lader mig gerne overbevise, og jeg har også lyttet til ministerens gode forklaring. Det er muligt, at vi har læst forkert

Udenrigsministeren: Til Kim Valentin: Jeg kan hverken be- eller afkræfte, at der skulle være særlige udfordringer ved den ukrainsk-polske grænse, men det er noteret, og det må vi kigge nærmere på.

Jeg vil gerne bekræfte til Alex Ahrendtsen, at der ikke er tale om en permanent nødhjælpsmekanisme. Det er alene de uforbrugte strukturfondsmidler, som er i programmet for 2014-2020. Der er alle mulige grunde til, at de ikke er brugt, og forslaget går på at stille de uforbrugte midler til rådighed for at hjælpe ukrainske flygtninge, og regeringen støtter den fleksibilitet i det. Det handler ikke om det fremtidige strukturfondsprogram, altså fra 2021 og frem, det handler alene om det bagudrettede. Det ville være meget fint, hvis Dansk Folkeparti kunne støtte forhandlingsoplægget med den indhegning, som jeg forstår er vigtig for Dansk Folkeparti.

Alex Ahrendtsen: Man skal aldrig være for god til at ændre holdning, især når man har fået en god forklaring på noget, man selv har fejllæst. Vi vil gerne ændre vores oprindelige indstilling og støtte regeringens forhandlingsoplæg, så vi dermed også kan få hjulpet de østeuropæiske lande og de mange ukrainske flygtninge, der er i en svær situation.

Den fungerende formand: Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Nye Borgerlige har ytret sig imod det.

Mødet sluttede kl. 13.07.